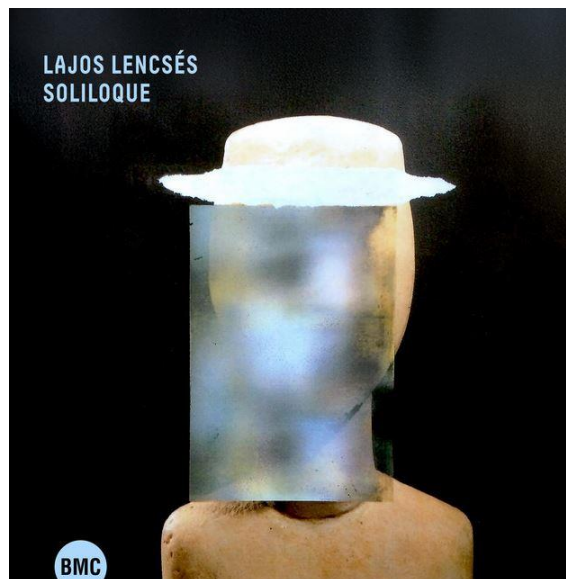

HUMÁNUM ÉS ELMÉLYÜLTSG
A BMC Records kiadásában megjelent Lencsés Lajos
oboaművész új lemeze

Századunk kimagasló magyar alkotóinak oboaművei kaptak helyet a *Soliloque* című albumon, ami a nádnyelves hangszer és a magyar zeneszerzés sokrétűségét is bemutatja Kurtág művészetétől Farkas Ferenc, Sály László vagy Paul Arma munkásságán át a filmzenéiről híressé vált Rózsa Miklós lenyűgözően gazdag kamaradarabjáig. Lencsés Lajos olthatatlan kíváncsiságtól hajtva számos ismeretlen, akár kiadatlan mű előadására és rögzítésére vállalkozott az elmúlt évtizedekben. A *Soliloque* is igazi ritkaságok gyűjteménye.

Századunk magyar zenéjének és kimagasló alkotóinak oboaművei hangzanak el a *Soliloque* című lemezen – ajánlja a zeneszerető közönség figyelmébe új albumát Lencsés Lajos, aki a rá jellemző humánussal és elmélyültséggel fókuszál a magyar kortárs zene eddig rejtve maradt szépségeire. „Ezek a művek a maguk módján nagyon sok mindent reprezentálnak, vitathatatlan zenei értékükön túl is. A legszembeötlőbb bennük a szinte lélegzetelállító sokrétűség, amely azt a benyomást keltheti a hallgatóban, hogy »csak tiszta forrásból« erednek mind. Az egyes alkotókat személyes kapcsolat is fűzi egymáshoz, mint például mester és tanítvány viszony Farkas és Kurtág esetében, a barátság Balassa és Sály között vagy akár az emigráció tragédiája Rózsa és Arma életében” – írja az oboaművész az ismertetőben.

Farkas Ferenc harmadik hegedűszonátája nyitja meg a sort, amelyet a mester maga írt át fuvolára a francia fuvolaművész, Alain Marion számára. Lencsés Lajos oboán előadva szeretne volna a vonóshangzást visszahozni a műbe, így a zongoraszólamból vonóstriót készített – a mű hangulata a magyar mellett az olasz és a francia zene reminiscenciáját is hordozza.

„Kurtág György *Hommage* című művével a 80. születésnapomon lepett és ajándékozott meg. A néhány taktusba sűrített mű egy ihletett ballada, amely oboán, oboa d'amorén és angolkürtön megszólaltatva mindig más oldalról mutatja meg varázsát. Az az idő, amelyet a mű kapcsán tölthettem Kurtág Györggyel, életem legszebb órái közé tartozik – vallja Lencsés Lajos. – Íme egy alkotó, akiben a muzsika, a hit, a gondolkodás, az emberség, a poézis, a kíváncsiság és az életöröm ritka kohéziót alkot – talán ez maga az örökkévalóság.

Sáry László *Aria da chiesa* című műve a *Cantata Doroghiensis de Eucharistia* egyetlen hangszeres tétele oboa d'amoréra és vonósokra, amelyet a szerző nekem dedikált. Az ária a meghittség, a kontempláció gyönyörű példája.

Az Amerikába emigrált Rózsa Miklós a hollywoodi filmgyártás ünnepeztetett szerzője volt, de a szintén kint élő Bartókkal is találkozott. Aki megelégszik azzal, hogy Rózsa »csak« a *Ben Hur* vagy a *Bagdadi tolvaj* zenéjét írta, az sokat veszít, mint ezt az oboára készült szólószonáta példája is bizonyítja. A táncos vadság, amely a robbanékony gyors tételeket jellemzi vagy a melankolikus dallamvilág, amely a lassú tételekből árad, gazdag zeneiségről tesz tanúbizonyságot.

Néhány éve játszottam Balassa Sándor mesteri oboa-kürt kettősversenyének bemutatóját. Röviddel ezután a szerző megajándékozott négy oboára és brácsára írt miniatúrral, amelynek első hangfelvétele hangzik el itt. Kristálytisza zene ez, nemes vonalakkal, különös harmóniákkal, finom humorral. Minden tételnek ugyanaz a metronómjelzése, mégis minden felgyorsul, mint amikor észrevétlenül szél kerekedik.

Néhány évtizede csengett a telefon, és egy félénk-fáradt férfihang mutatkozott be Paul Arma néven. Nagyon meglepődtem, mert tudtam a szerzőről, aki Budapesten Weishaus Imre néven született, és Bartók tanítványa volt. A második világháborúban Franciaországba emigrált, és felvette a Paul Arma nevet. Ő gyűjtötte össze a francia ellenállás dalait. *Soliloque* című darabja önvallomás, amelyet magunknak teszünk őszintén és kíméletlenül.

Patachich Ivánnal Stuttgartban találkoztam, amikor az ottani zeneakadémián elektroakusztikus tanulmányokat folytatott. Nemrég komponált oboa- és hárfaszonátáját kaptam tőle ajándékkul. Több kiváló hárfást kértem fel azóta a darab előadására, de a mű technikai nehézségei miatt mindegyikük kosarat adott. »Ne mondj le semmiről« – szól Babits prófétai igéje, és így tettem, amíg nem találkoztam Bábel Klarával, akivel lelkesen lemezre vettük a zeneirodalom egyik igazi ritkaságát. A hídszerkezetű kompozícióban a híd két pillére között pazar zenei anyag hallható kiforrott karakterű témákkal, szuggesztív, melodikus invencióval és főleg izgalmas, balkáni zenétől inspirált ritmikával, nem beszélve a rendkívüli effektusokról, amelyeket a hárfa valósít meg nagy virtuozitással.

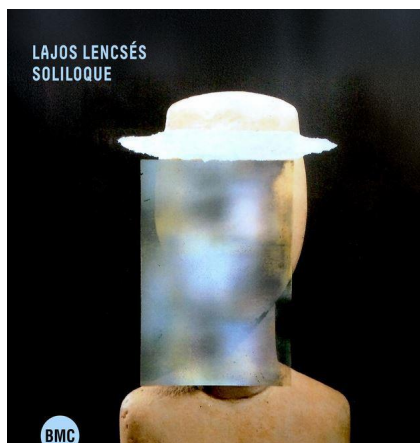
Dubrovay László *Laudate* című műve 2024-ben íródott. A bensőséges kompozíció egyben egy laudatioja az itt elhangzó, oboának szentelt magyar műveknek” – olvasható az érzékletes leírásban. Lencsés Lajos befejezésül arra bátorítja a kitűnőbbnél kitűnőbb magyar oboistákat, hogy ne csak az ismert slágereket szólaltassák meg, hanem az újonnan született és születő mesterterműveket is. Hitvallása szerint: „Az alkotás, az inspiráció nem szünetel, nem áll meg egy pillanatra sem, és örökké különös varázs marad egy ismeretlen szépséggel találkozni.”

Lencsés Lajos 1943-ban született Dorogon. Zenei tanulmányait a Bartók Béla Konzervatóriumban, a budapesti Zeneakadémián és a párizsi Conservatoire-ban végezte. A budapesti Francia Intézet már fiatalon felfigyelt tehetségére, és ösztöndíjakkal támogatta, hogy franciaországi mesterkurzusokon vehessen részt. 1968-ban megnyerte az egyik legnevesebb nemzetközi zenei versenyt Genfben, és nemzetközi pályája ettől kezdve töretlenül ívelt felfelé. 1971-ben szólóoboistának nevezték ki a Stuttgarti Rádiózenekarban, ahol majdnem négy évtizeden át, 65 éves koráig játszott. A magyar zenekarok közül a Budapesti Vonósokhoz fűzik a legszorosabb szálak. Szólistaként és kamaramuzsikusként az európai nagyvárosok, köztük Párizs, Bécs, Berlin, Madrid, Brüsszel, Athén vagy Lisszabon koncerttermei mellett Amerikában és Japánban is fellépett. A barokktól a kortárs zenéig terjedő, hatalmas repertoárját közel száz elismert lemez őrzi. Bár szakmai tevékenysége révén Németországhoz, Franciaországhoz és Svájcba is erősen kötődik, rendszeresen hazajár Magyarországra koncertezni és mesterkurzusokat tartani egyaránt. 2003-ban a Magyar Köztársaság Lovagkeresztjével, egy évvel később a Magyar Érdemrend tisztikeresztjével tüntették ki.

A *Soliloque* című album hanganyagába a <https://bmcrecords.hu/albumok/lencses-lajos-soliloque> oldalon lehet belehallgatni.

Tóth Ida/ mma.hu

FÜGGELÉK

Az ajánlott CD közreműködői és műsora

Lencsés Lajos – oboa, oboa d'amore, angolkürt

Szigeti Quartet (1-3)

Nagao Haruka – hegedű

Ludmány Dénes – brácsa

Rózsa Richárd – cselló

UMZE Ensemble, vezényel Vajda Gergely (7)

Dénes Ludmány – brácsa (11-14)

Bábel Klára – hárfa (16-18)

Váradi Antal – orgona (19)

PRODUKCIÓS ADATOK

1-3. Farkas Ferenc: Sonatina No.3

Felvétel: Bartók Béla Unitárius Egyházközség Templom és Művelődési

Központ, Budapest

Hangmérnök: Weisz József

4-6. Kurtág György: Hommage 2023

Felvétel: Heilig-Kreuz-Kirche, Stuttgart-Sommerrain, 2024. június 10.

Hangmérnök: Váradi Antal

7. Sály László: Aria da chiesa

Felvétel: BMC Stúdió, Budapest, 2020. július 12-14.

Hangmérnök: Szabó Viktor

8-10. Rózsa Miklós: Oboe Sonata Op.43

Felvétel: Heilig-Kreuz-Kirche, Stuttgart-Sommerrain, 2000. február 15.

Hangmérnök: Hendrik Then Bergh

11-14. Balassa Sándor: Four Miniatures for Oboe and Viola

Felvétel: Bartók Béla Unitárius Egyházközség Templom és Művelődési

Központ, Budapest

Hangmérnök: Weisz József

15. Paul Arma: Soliloque

Felvétel: SWR stúdió, Villa Berg, Stuttgart, 2000. február 14.

Hangmérnök: Dietmar Wolf

16-18. Patachich Iván: Sonata for Oboe and Harp

Felvétel: Bartók Béla Unitárius Egyházközség Templom és Művelődési

Központ, Budapest

Hangmérnök: Weisz József

19. Dubrovay László: Laudate

Felvétel: Heilig-Kreuz-Kirche, Stuttgart-Sommerrain, 2024. június 10.

Hangmérnök: Váradi Antal

A CD ISMERTETŐJE

Századunk magyar zenéjének és kimagasló alkotóinak oboaművei hangzanak el ezen a lemezen. Ezek a művek a maguk módján nagyon sok mindent reprezentálnak, vitathatatlan zenei értékükön túl is.

A legszembeötlőbb bennük a szinte lélegzetelállító sokrétűség, amely valamennyi mű elhangzása után azt a benyomást keltheti a hallgatóban, hogy „csak tiszta forrásból” erednek mind.

Az egyes alkotókat személyes kapcsolat is fűzi egymáshoz, mint például a mester és tanítványa viszony Farkas és Kurtág esetében, a barátság Balassa és Sály között, vagy akár az emigráció tragédiája Rózsa és Arma életében.

Farkas Ferenc harmadik hegedűszonátája nyitja meg a sort, amelyet a mester maga írt át fuvolára a francia fuvolaművész, Alain Marion számára. Ezt a változatot oboán előadva szerettem volna a vonóshangzást visszahozni a műbe,

így a zongoraszólaból vonóstriót alakítottam. Így hangzik el a lemezen ez a gyönyörű mű, amelynek hangulata a magyar zene mellett az olasz és a francia zene reminiszenciáját is hordozza.

Kurtág György *Hommage* című művével a 80. születésnapomon lepett és ajándékozott meg. A néhány taktusba sűrített mű egy ihletett ballada, amely oboán, oboa d'amorén és angolkürtön megszólaltatva mindig más oldalról mutatja meg varázsát. Az az idő, amelyet a mű kapcsán tölthettem Kurtág Györggyel, életem legszebb órái közé tartozik. Íme egy alkotó, akiben a muzsika, a hit, a gondolkodás, az emberség, a poézis, a kíváncsiság és az életöröm ritka kohéziót alkot – talán ez maga az örökkévalóság.

Sáry László *Aria da chiesa* című műve a *Cantata Doroghiensis de Eucharistia* egyetlen hangszeres tétele, oboa d'amoréra és vonósokra, amelyet a szerző nekem dedikált. Az ária a meghittség, a kontempláció gyönyörű példája.

Az Amerikába emigrált Rózsa Miklós a hollywoodi filmgyártás ünnepeztetője volt, de a szintén kint élő Bartókkal is találkozott. Aki megelégszik azzal, hogy Rózsa „csak” a *Ben Hur* vagy a *Bagdadi tolvaj* zenéjét írta, az sokat veszít, mint ezt az oboára készült szólószonáta példája is bizonyítja. A táncos vadság, amely a robbanékony gyors tételeket jellemzi, vagy a melankolikus dallamvilág, amely a lassú tételekből árad, gazdag zeneiségről tesz tanúbizonyságot.

Néhány éve játszottam Balassa Sándor mesteri oboa-kürt kettősversenyének bemutatóját. Röviddel ezután a szerző megajándékozott négy oboára és brácsára írt miniatúrral, amelynek első hangfelvétele hangzik itt el. Kristálytisza zene ez, nemes vonalakkal, különös harmóniákkal, finom humorral. Minden tételnek ugyanaz a metronómjelzése, mégis minden felgyorsul, mint amikor észrevétlenül szél kerekedik. Néhány évtizede csengett a telefon, és egy félénkfáradt férfihang mutatkozott be Paul Arma néven. Nagyon meglepődtem, mert tudtam a szerzőről, aki Budapesten Weishaus Imre néven született, és Bartók tanítványa volt. A második világháborúban Franciaországba emigrált, és felvette a Paul Arma nevet. Ő gyűjtötte össze a francia ellenállás dalait. *Soliloque* című darabja önvallomás, amelyet magunknak teszünk őszintén és kíméletlenül. Patachich Ivánnal Stuttgartban találkoztam, amikor az ottani zeneakadémián elektroakusztikus

Lencsés Lajos